

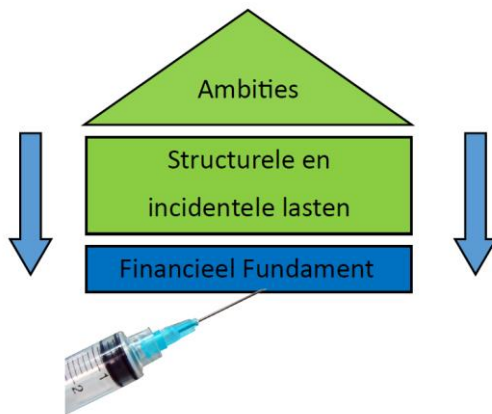
Beschouwingen bij de Programmabegroting 2019-2022

Voorzitter,

Voordat ik met de beschouwing begin wil de CDA-fractie iedereen bedanken voor het vele werk dat is verricht. Er zijn veel technische vragen gesteld en beantwoord, dank daarvoor!

Voorzitter, ik zie het beeld van een huis voor me, een huis met ambities, gebouwd op een stevig financieel fundament. Dat is ook een belangrijke drijfveer van de CDA-fractie.... een huis, een gemeente die we door kunnen geven! Maar het huis met ambities lijkt te zwaar te worden voor het fundament. Met andere woorden.... er moet een keus gemaakt worden. Of we passen de ambities aan of we geven het fundament een extra financiële injectie. Voorzitter, het maken van de juiste keus vraagt inzicht. En dat inzicht is er op dit moment niet voldoende voor de CDA-fractie

Om een sluitende structurele begroting en zelfs een begrotingoverschot in de nabije toekomst te kunnen presenteren doet het college een voorstel met een zestal ombuigingen.

Gezien de schommelingen in de algemene uitkering, de onzekerheid over het financiële verloop van het Sociaal Domein en het hoge ambitieniveau zoals verwoord in het Coalitieakkoord lijkt het dat er geen andere mogelijkheid is.

Echter staan we als CDA-fractie voor een dilemma. Dit dilemma betreft het voorstel van het college om de OZB te verhogen. Voordat we hier mee in kunnen stemmen en dit naar onze achterban en inwoners van Dalfsen kunnen verantwoorden hebben we meer inzicht nodig wat nu precies in de stelpost '*ingrepen Rijk/ambitie Raad*' al is meegenomen en wat dan nog de grote geldvragers zijn voor de ambities voor de jaren 2020 tot en met 2022. [1#] Alleen met dat inzicht kunnen wij tot een weloverwogen standpunt komen of/en met hoeveel procent de OZB de komende jaren moet worden verhoogd. Nu kunnen we alleen maar in algemene zin spreken over ambities die wel of niet kunnen worden uitgevoerd. Dit is onvoldoende om onszelf, onze achterban en de inwoners van Dalfsen te kunnen overtuigen van de noodzaak van verhoging van de OZB.

Daarnaast is een juiste onderbouwing nodig omdat uit de financiële kengetallen van de begroting blijkt dat we er als gemeente op langere termijn ook nog goed voor staan.

En als we instemmen met de ozb-verhoging, kan er dan nog onderzocht worden om de pijn te verdelen? [2#] Wij doelen op inwoners die de komende jaren dubbel geraakt worden, zoals ondernemers die door het verwijderen van asbest de WOZ-waarde ook al omhoog zien gaan.

Tijdens de beschouwing van de perspectiefnota, hebben wij drie thema's benoemd die voor het CDA belangrijk zijn.

De drie CDA thema's op een rij:

1. Sterke Samenleving
2. Iedereen doet mee
3. Eerlijke economie

Kortom "Voor een gemeente die we door willen geven "

Aan de hand van de zojuist genoemde thema's nemen wij u mee in onze beschouwing.

"Sterke Samenleving"

In een sterke samenleving voelen inwoners zich veilig, voelen ze zich thuis en helpen we elkaar met de uitdagingen die op ons afkomen. We zorgen goed voor de omgeving waarin we wonen, werken en recreëren.

De CDA-fractie heeft vaker aandacht gevraagd, voor het betrekken van buurtbewoners bij het onderhoud van de openbare ruimte. Samen kunnen we onze woonomgeving mooi houden en de kosten beperken. Wij zien dan ook uit naar de uitwerking van het participatiebeleid integraal beheer openbare ruimte.

We zien een terugtrekkende overheid met betrekking tot het openbaar vervoer. Onze inwoners worden steeds meer aangewezen op andere manieren van vervoer om op bestemming te komen. Het verbeteren van de fietsroutes heeft wat ons betreft dan ook echt prioriteit. De veiligheid op de rotonde bij de Kampmansweg komt daarom binnenkort weer op de agenda. Voor de provinciale wegen is er aandacht voor de veiligheid en inrichting van het onderliggend wegennet als ook het voorkomen van sluiproutes. De CDA-fractie is dan ook blij dit alles terug te lezen bij de belangrijke ontwikkelingen in de begroting.

Een uitdaging die op ons afkomt zijn de ontwikkelingen in het onderwijs, de voorschoolse educatie en de kinderopvang. Ouders kiezen steeds meer voor gemak. We zien een trend dat steeds meer aanbod gewenst is onder één dak en dichtbij de voorzieningen, zoals bijvoorbeeld sport en cultuur. Een integrale visie is nodig om voor de toekomst de juiste keuzes te kunnen maken. De CDA- fractie wil u meegeven om vooral te kijken naar de ontwikkelingen in het onderwijs én de wensen van onze inwoners en pas als laatste te kijken naar de gevolgen voor de huisvesting.

Door de veranderingen in het klimaat zal de intensiteit van buien toenemen met grotere neerslaghoeveelheden met overbelasting van de riolen als gevolg. Ook ontstaat het inzicht dat schoon hemelwater niet in ondergrondse riolen en voor veel geld afgevoerd en gereinigd hoeft te worden. Water moet de bodem in vindt het CDA! Bij de perspectiefnota heeft de CDA-fractie gevraagd om de mogelijkheden te onderzoeken of het aantal vierkante meter verharding bij kaveluitgifte kan worden gemaximaliseerd.

We hebben hier afgelopen week een reactie van het college op mogen ontvangen, waarvoor dank. Het gaat het College te ver om bepalingen op te leggen op de ruimte van 30% die op menig kavel nog over is, om een keuze te maken tussen groen en tegels. Met name omdat dit moeilijk is te handhaven. Een teleurstellend antwoord wat de CDA-fractie betreft, zeker gezien de opdracht waar we voor staan. Wel wordt er in de koopovereenkomst vastgelegd dat het een vereiste is om 20 mm regen van het dakoppervlak, op eigen terrein te borgen. Kan het College aangeven hoe dit dan gecontroleerd wordt? [3#] Er wordt aangegeven ons idee en andere ideeën wel nader te onderzoeken ten behoeve van het op te stellen klimaatsbeleidsplan in 2019. Ook daarbij worden ideeën genoemd die moeilijk te controleren zijn. Volgens ons is het ook een vorm van bewustwording, een maatschappelijke verplichting en een persoonlijke verantwoordelijkheid. Dus laten we het gewoon doen!

De CDA- fractie betreurt het dat we het – na jaren praten- nog steeds hebben over beleid en visie met betrekking tot duurzaamheid en er nog steeds nauwelijks actie is. Het is nu echt tijd voor actie en uitvoering. Natuurlijk zijn we blij met de inzet van de Duurzame Dorpen, maar wij verwachten zeker ook meer inzet van onze eigen gemeente. Deelt het College onze mening dat we hier meer aandacht aan moeten schenken en dat het nu tijd is voor actie? [4#] Is er al actie ondernomen naar aanleiding van onze vraag of er binnen de Gemeente één locatie is waar maximale energieopwekking plaats kan vinden? [5#] Afgelopen week lazen we in de media dat de gemeente Midden-Drenthe zelf zonneparken gaat exploiteren, de CDA-fractie juicht dit ook binnen de gemeente Dalfsen van harte toe! Is het college bereid om deze mogelijkheid te onderzoeken? [6#]

Afgelopen periode hebben we ervaren dat er veel belangstelling is voor wonen binnen de gemeente Dalfsen. Er worden veel nieuwe woningen gebouwd en over het algemeen staan bestaande woningen niet lang te koop. Kan het college aangeven hoe het met de woningbouw in Hoonhorst gaat? [7#] Wij hebben hier afgelopen periode vaker naar gevraagd, omdat het specifiek voor Hoonhorst en Oudleusen belangrijk is om deze kernen leefbaar te houden.

Bij de prestatieafspraken hebben we het over in standhouden van voldoende sociale huur. Wat de CDA-fractie betreft gaan we voor uitbreiden van het aanbod. Er bereiken ons maandelijks signalen, dat mensen geen geschikte plek kunnen vinden. Deelt het college onze mening? [8#] Wij zijn van mening dat bij deze afspraken ook gekeken moet worden naar de daadwerkelijke huurprijzen. Dat wat de burger moet betalen. Want de huurprijs ligt dan blijkbaar wel onder de € 710,- maar door servicekosten komt de totale huur ver boven de € 900,- uit.

Als je dan een alleenstaande bent met alleen een AOW, dan hoef ik u niet uit te leggen dat dit nauwelijks mogelijk is. Is het college bereid om hier afspraken over te maken met de woningbouwverenigingen? [9#]

Goed om te lezen dat ook het college van mening is dat er voor alle doelgroepen voldoende aanbod moet zijn. Wij gaan er dan ook vanuit dat er voldoende woningen komen voor begeleid wonen en senioren. Kunnen wij hiervan uit gaan? [10#]

Wij zien uit naar de nieuwe woonvisie waarin aandacht en daarna uitvoering zal worden gegeven aan onze wens voor Tiny Houses.

“Iedereen doet mee”

Het CDA streeft naar een samenleving waarin iedereen erbij hoort en zijn of haar steentje bijdraagt. Talenten zijn niet evenredig verdeeld. Dat vraagt erom dat er steeds werk wordt gemaakt van een lokale samenleving waarin mensen niet worden uitgesloten.

Dit lezen wij ook terug in de begroting met bestaanszekerheid als belangrijk uitgangspunt.

Er is al veel werk verzet sinds de decentralisatie, denk hierbij aan de invoering van de sociale kernteams het samengaan van de welzijn-organisaties en het doorvoeren van het nieuw inkoopmodel bij de jeugdzorg. Dit alles draagt bij aan vroeg-signalering en preventie, dus de juiste hulp op het juiste moment, waarbij de kosten zoveel als mogelijk acceptabel blijven en in verhouding staan, want dat is het streven. Dat we er nog niet zijn en er nog veel stappen gemaakt moeten worden dat begrijpen wij, maar we zijn op de goede weg.

Bij de begroting van 2018 hebben wij onze zorg uitgesproken over de explosieve groei van beschermingsbewind. Dat er nu extra middelen voor worden uitgetrokken, om hier meer grip op te krijgen ondersteunen wij dan ook van harte. De CDA-fractie streeft naar een solide financiële situatie voor iedereen, dus zonder schuldenstress.

In de technische vragen hebben we aandacht gevraagd voor het voorplein van het Gemeentehuis. Wij zijn van mening dat het Gemeentehuis zo spoedig mogelijk weer bereikbaar moet zijn voor iedereen, dus ook voor de mindervaliden. Nu lezen we dat in de 1^e bestuursrapportage van 2019 de voorbereidingskosten worden meegenomen en de aanvraag voor een krediet bij de perspectiefnota in 2020 voorbijkomt. Betekent dit dat we de verbeteringen en dus de toegankelijkheid pas na de zomer van 2020 gaan doorvoeren? [11#]

“Eerlijke Economie”

Het economisch herstel zet zich door in 2019, dit pakt goed uit op de arbeidsmarkt. Hier moeten we maximaal gebruik van maken. Wat de CDA-fractie betreft is dit niet alleen de samenwerking met de Regio Zwolle maar ook zelf aan het roer staan en keuzes maken in het belang van onze inwoners.

De CDA-fractie mist in deze begroting de visie op bedrijventerreinen. Onlangs hebben we nog gelezen dat er gedachten zijn om in de toekomst misschien aan te sluiten bij Hessenpoort? Betekent dit niet dat we onze visie moeten gaan herijken? [12#] Zodat we de juiste keuzes maken bij het zorgen voor voldoende vestigingslocaties voor ondernemers.

Onze inwoners en toeristen genieten van ons mooie buitengebied, dit willen we graag zo houden. We lezen echter niets over de vitaliteit van ons platteland. Het is een gegeven dat er agrariërs stoppen de komende jaren. Hebben we voldoende in beeld wat dit betekent voor de leefbaarheid van ons platteland? [13#] Heeft het college een plan hoe ons buitengebied er de komende 10 jaar uit moet zien? [14#] Is het college bekend met de Regiodeal Toekomstgerichte Erven? [15#] Een initiatief van de provincie in samenwerking met gemeenten en andere organisaties, waar middelen en kennis beschikbaar wordt gesteld?

Voorzitter, ik kom tot een afronding. De CDA-fractie staat voor een dilemma. Wij gaan voor een financiële gezonde en zelfstandige gemeente Dalfsen. Maar willen niet onnodig de lasten verhogen voor onze inwoners. Wij vragen het college dan ook om ons meer inzicht te geven zodat wij keuzes kunnen maken, snijden in de ambities of toch het verhogen van de OZB.

CDA-fractie Dalfsen

Janine Schiphorst, Roel Kouwen, Bert Ruitenbergh, Wim Massier en Betsy Ramerman

Vragen buiten de beschouwing, maar waar we wel actie van het college op verwachten

Bij de beoordeling van de Programma's valt ons op dat acties die verscholen zitten in de beschrijving van 'Belangrijke ontwikkelingen' aan het begin van ieder programma niet terugkomen als actie/prestatie onder het kopje 'Wat gaan we ervoor doen?'.

Dit heeft tot gevolg dat in 2019 in de bestuursrapportages geen rapportage plaatsvindt op deze prestaties, terwijl ze expliciet als belangrijke ontwikkeling zijn benoemd.

De CDA-fractie vraagt het college om de raad bij de bestuursrapportages wel te informeren over de stand van zaken van deze ontwikkelingen. [1#]